

TMMOB KADIN MÜHENDİS, MİMAR VE ŞEHİR PLANCILARI KURULTAYI BAŞARILI GEÇTİ

21-22 Kasım 2009 tarihinde TMMOB bünyesinde gerçekleştirilen ilk Mühendis, Mimar Şehir Plancı Kadın Kurultayı, 268 kadın delege ve 52 kadın öğrenci olmak üzere TMMOB yöneticileri ve misafirlere oluşan 358'i kayıtlı 500'ü aşkın kişinin katılımıyla Yıldız Teknik Üniversitesi Oditoryumu'nda yapıldı.

Kurultay, Düzenleme Kurulu Başkanı **Boran Başak Koç**'un açılış konuşmasıyla başladı. Boran Başak Koç'tan sonra, TMMOB Yönetim Kurulu ve Düzenleme Kurulu üyesi **Gülay Odabaş**, EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi **Pınar Hocaoğulları** ve TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı **Mehmet Soğancı** da konuşma yaptılar.

Boran Başak Koç; "Sevgili arkadaşlarım, ülkemizde insan olmak, emekten, adaletten yana vicdan ve akıl sahibi kişiler olmak çok zor, bu durum her gün ciddi bedel isteyen bir olgu. Kadınların ödediği bedeller ise kat be kat fazla. Biz kadınlar, ayrıca kadın olmaktan dolayı, mühendis-mimar-şehir plancı kadın olmaktan dolayı erkek meslektaşlarımızdan farklı olarak ortak birçok problem yaşıyoruz. Daha üniversiteye giriş aşamasında başlıyor problemlerimiz ve yılmayıp üniversitelerden mezun olduktan sonra zorlu iş arama süreçleri bekliyor bizleri. Bu engeli de aşmış işe girdiğimizde

de cinsiyetçi iş piyasasında çeşitli ayrımcılıklarla karşı karşıya kalıyoruz: Uzmanlık alanı seçimi, vafsa uygun istihdam, ücretlendirme, mesleki gelişim ve kariyer süreçlerinde bir sürü olumsuz tecrübelerimiz var maalesef" sözleriyle başladığı konuşmasını kurultayın temel hedefleri hakkında bilgiler vererek sürdürdü.

"Bugün, TMMOB'da kadınlar olarak tarihimizi yazmak için buradayız... TMMOB'un değerli mücadele tarihinin dipnotlarında kalan, meçhul kadın üyelerimizin ismini, emeğini, bizlere bıraktıklarını bir kere daha günışığına çıkarmak, onlara bize açtıkları zorlu yol için minnetlerimizi ve saygılarımızı belirtmek için buradayız..."

"Tarihin en zorlu dönemeçlerinde her zaman öne fırlamayı bilen, en karanlık dönemlerin ağır perdesini tırnaklarıyla parçalamak için bir an bile düşünmeden göğsünü siper edebilen, sadece dünümüzü ve bugünü değil, geleceğimizi de sarsılmaz bir kararlılık ve sakin bir onurla kurmak için bir an bile durup dinlenmeden çaba gösteren bütün kadınları saygıyla selamlıyor ve anıları önünde bir kere daha eğiliyorum.

"İyi ki varsınız çünkü yaşambizlerinelleri üzerinde yükelecektir! İyi ki varsınız çünkü güzel olan, sahici olan ve aydınlık olan ne varsa onların yaratıcıları sizsiniz... "TMMOB Kadınlarla Daha Güçlü, Gelecek Kadınlarla daha da Aydınlık olacaktır" sözleriyle konuşmasını tamamlayan Boran Başak Koç'tan sonra TMMOB Yönetim Kurulu ve Kurultay Düzenleme Kurulu üyesi Gülay Odabaş konuşmasını yaptı.

"Dünyada ve ülkemizde kadın olmak çok zor. Mühendis, mimar olsanız da çok zor. Hayatın her alanında olduğu gibi kadının ikincileştirildiği, emeğinin ikincileştirildiği; cinsiyet ayrımcılığı gibi toplumun tüm dokusuna sinmiş egemen erkek bakış açısının yok edilmesi için çok geniş kapsamlı politikalar üretilmediği için çok zor olduğunu düşünüyoruz.

"Ne yazık ki, bugüne kadar örgütümüz TMMOB'da dahi kapsamlı bir kadın politikası ve çalışması yapılamamıştır. Bu nedenle kurultayı çok önemsiyorum. Bu nedenle kadınlar örgütlü, TMMOB daha güçlü olacak diyorum" sözleriyle konuşmasına başlayan Gülay Odabaş, bu Kurultay'ın kendisi içinde özel bir anlamı olduğunu; TMMOB yönetiminde yer alan tek kadın üye olarak bu kurultaya büyük önem verdiğini vurguladı.

Odabaş sözlerini, "Ön yargı ve kalıp rolleri değil, kendimizi keşfedip, özgürleştirme yolunda yeniden yapılandırmalıyız. Bu tarihsel bir görevdir. Tarih bize bakıyor. Biz yaşanmışın tekrarına değil, yeni ve daha özgürolanaya yönelmek zorundayız. Ortak, açık eleştirel birlikteliği denemeliyiz. Bu nedenle özgürlük ve sömürsüzlük şiarıyla tartışmalıyız. Kendimizdeki, gizli üretken yapıyı açığa çıkarıp erkeğin geleneksel statüsüne benzemeden aşmalıyız. Yeni değerler yaratmalıyız. TMMOB'da, bütün demokratik kitle örgütlerinde olduğu gibi alanlarımızdan hareketle, alanlarımızın sorunlarına karşı, dayanışma ve ortaklaşa bir üretim çabasıyla, toplumsal gelişme yolunda mücadele etmeliyiz" diyerek tamamladı.

Gülay Odabaş'dan sonra EMO İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Pınar Hocaoğulları, "Hoş geldiniz" dedikten sonra ülkemizde kadınların evde ve iş yaşamında yaşadıkları sorunlar hakkında bilgilendirmede bulundu; "Genel olarak istihdam sürecine baktığımız zaman kadın katılımının, kadın oranının hep düşük olduğunu görüyoruz. Özellikle bu durum, 2000 yılından bu yana Türkiye'de daha fazla bir düşme eğilimine girmiştir. Tabi ki, bunun belli başlı sebepleri var. Bu

TMMOB tarihinde ilk defa yapılan TMMOB Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayı ile TMMOB'de kadın politikası oluşturmak için önemli bir adım atılmış oldu

sebeplerde toplumsal cinsiyet rolleri büyük önem taşıyor.

"Nedir bu toplumsal cinsiyet rolleri? Kadının toplumsal cinsiyet rollerinde edindiği roller nelerdir? Ev bakımı, çocuk bakımı, yaşlı ve hastaların bakımı, evin düzeni ve buna bağlı olan her türlü işler kadının sorumluluğunda. Bu sorumluluklar istihdam sürecine katılmayı sınırlayan en büyük engeller arasında yer alıyor. Bu engellerle beraber, istihdam edildiğimiz yerlerde veya çalıştığımız yerlerde bu sorumlulukların ötesinde farklı ezilmişlik örneklerine de şahit oluyoruz. Eşdeğer işi yaptığımız halde eşit ücret alamıyoruz veya yapmak istediğimiz işi yapamıyoruz" sözleriyle konuşmasını sürdüren Pınar Hocaoğulları; "Hayatın her alanında hatta ve hatta örgütlerimizde ve bazen kendi meslek örgütümüzde; TMMOB'da, odalarımızda, şubelerimizde ayrımcılığın farklı boyutları ile ya da şiddetin farklı boyutlarıyla karşılaşabiliyoruz. Bu şiddet kimi zaman eğitilmiş kesimlerde bir tebessümle, ufak bir alayla, yapılan şakalardan tutun da, çok daha ötesine giden boyutlarda taciz vakalarına kadar bir dizi örneklerle hayatımızda yer alıyor. (...) Nasıl ki, toplumsal cinsiyet ayrımcılığı doğal değil ve insan eliyle yaratılmışsa inanıyorum ki, yine insan eliyle ve mücadeleyle değiştirilecektir. Toplumsal cinsiyetin eşitsiz koşullarını ortadan kaldıracak bir mücadeleyi beraber götürceğimize inanıyorum. Bu kurultayın bu mücadelede ileri bir adım olacağını düşünüyorum" sözleriyle de konuşmasını tamamladı.

Son konuşmacı olarak kürsüye çıkan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, Kurultay'da alınacak kararların TMMOB bünyesine aktarılması ve örgüt olarak tartışılması için gerekli çabayı göstereceklerini belirterek, "Bugün ülkemizde cinsiyet ayrımcılığı, aile içi ilişkilerden başlayarak toplumsal hayati içerisinde her düzeyde yaşanmaya devam ediyor. İş yaşamında, sosyal yaşamda, aile içi yaşamda kadının kadın olmasından kaynaklı sorunlar, tarihsel, kültürel, dinsel faktörler nedeniyle görmezden geliniyor, kadın sorunu indirgemeci bir mantıkla ele alınarak 'sığ' politikada malzeme olarak kullanılıyor.

"Küresel kapitalizmin yenil liberal politikaları, kadının toplumsal alanda cinsiyetçi politikalarla daha fazla ezilmesine olanak sağlıyor, bunun sonucunda da kadının aile, toplum ve çalışma yaşamındaki konumu daha fazla geriliyor. Ülkemizde de IMF ve Dünya Bankası'nın yapısal uyarılama programlarının getirdiği özelleştirmeler ve yoksulluğun yaygınlaşması ve derinleşmesi sonucunda ilk önce işten atılanlar kadınlar oluyor. Düşük ücretli meslek grupları kadınların yoğun çalıştığı sektörler haline geliyor. Kayıt dışı çalışanların büyük çoğunluğunu yine kadınlar oluştururken, yoksulluk ve işsizlik derinleşiyor ve bu durum da ilk önce kadınları vuruyor" sözleriyle konuşmasını sürdürdü.

"TMMOB Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Kurultayımız, en azından:

- Sosyal adalet için, İş güvencesi için,
- Eşit işe eşit ücret için,
- Eğitim ve sağlığa ayrılan payın yükseltilmesi için,
- Kadınlara yönelik sosyal, siyasal ve kültürel alandaki ayrımcılığın kaldırılması için,
- İrkçi-şoven ve cinsiyetçi eğitime son verilmesi için,
- Fırsat eşitliği için,

- Kamusal ve özel alanda kadına yönelik şiddetin son bulması için,
- Kadınlara yönelik tüm ayrımcılığın kaldırılması için,
- Kadınlara yönelik uluslararası taahhütlerin yerine getirilmesi için,
- Ev işlerinin toplumsallaşması, gündüz bakımevlerinin ve kreşlerin açılması için,
- Çalışma yaşamındaki cinsiyetçi bakışın değişmesi için,
- Terfi ve atamalarda eşitlikçi davranılması için,
- Çalışma yaşamının demokratikleşmesi için,
- Kadınların yetki ve karar mekanizmalarında yer alması için,
- İşsizlik, yoksulluk ve şiddete karşı durmak için,
- Kadın Mühendis, Mimar ve Şehir plancılarının sorunlarını görünür kılmak için,
- Onurlu bir yaşam için,
- Türkiye'de, Irak'ta, Filistin'de, Lübnan'da ve tüm dünyada mağdur olan kadınlar için,
- Tüm kadınların 'kadın dayanışması'nı göstermek için en azından bunlar için önemlidir" sözleriyle konuşmasını tamamlayan Mehmet Soğancı 29 Aralık 2005 tarihinde Bursa'da yanarak ölen 10 kadın işçi için yazılmış gazete haberini okuduktan sonra, kurultayın başarılı geçmesi temennisinde bulundu.

Açılış konuşmalarından sonra tek önergenin verildiği Divan Heyeti'nin oluşumu gerçekleştirildi. Karar önergelerinin görüşülmesine geçilmeden önce, Kurultay hazırlık sürecinde, TMMOB'a bağlı Odalara üye kadın mühendis, mimar ve şehir plancıların profilini araştırmak üzere 2669 kadın üyeyi kapsayan anket çalışmasının sonuçları salonla paylaşıldı

Kurultay delegasyonu, "Mühendislik, Mimarlık, Şehir Planlama Eğitiminde Cinsiyetçilik", "Cinsiyetçi İş Bölümü ve İşyeri Pratikleri", "Kapitalist Kriz ve Kadınlar" ve "TMMOB'da Kadın Örgütlenmesi" ana başlıklarını taşıyan 60'a yakın karar taslağı üzerinde tartışarak, sonuçlanmasını sağladı. Bu süreçte verilen 80'e yakın yeni önerge ise, kararların şekillenmesinde önemli katkılar sağladı.

Son dönemde yaşanan krizle en kolay işini kaybeden, daha düşük ücrete tabi olan ve kayıt dışı çalıştırılanların çoğunun yine kadınlar olması; mühendislik-mimarlık-şehir plancılığı alanında yaşanan cinsel ayrımcılık üzerine somut durumlar ve çözüm önerileri; hem meslek grubu içerisinde hem de TMMOB karar süreçleri içerisinde sayısal olarak azınlık olan kadın üyelerin cinsiyetleri nedeniyle yaşadıkları özgül sorunların ortaya çıkarılması ve çözümüne yönelik kalıcı mekanizmaların önerilmesi anlamında TMMOB Kadın Mühendisler-Mimarlar-Şehir Plancıları Kurultayı başarılı geçmiştir.

ODA	Üye	Öğr.
Çevre	3	1
Elektrik	46	8
Fizik	2	-
Gemi	4	2
Gıda	11	3
Har.Kad.	13	4
İç Mimarlar	2	-
İnşaat	28	7
Jeofizik	7	-
Jeoloji	14	-
Kimya	16	5
Maden	1	-
Metalurji	5	2
Makine	51	7
Mimarlar	30	10
Orman	1	-
Peyzaj	1	1
Şehir Plancı.	7	1
Tetstil	1	-
Ziraat	17	-
TMMOB	13	-
Üye olmayan	34	-
TOPLAM	307	51